Diakonie & Parochie

Diaconie en WMO: leefbaarheid

Jaargang 20, nummer 1, 2007
Vincentpaul nr. 1553

je naaste als jezelf

2007 nr. 1

DIAKONIE EN PAROCHIE

Wat is dit voor een tijdschrift?

Prijs van dit nummer € 4,50 exclusief porto

Onder **DIACONIE** verstaan we:
* allerlei manieren waarop
* groepen christenen (waaronder parochies)
* zich solidariseren met mensen in nood
* of werken aan het oplossen van maatschappelijke problemen.

DIAKONIE & PAROCHIE is een tijdschrift dat speciaal naar parochies kijkt. Het wil de lezers ervan helpen parochies te doen uitgroeien tot meer diaconale gemeenschappen.
DIAKONIE & PAROCHIE is een uitgave van het Landelijk Katholiek Diakonaal Beraad. Het verschijnt vier keer per jaar.
Abonnementsprijs € 13,50 p.j., losse nummers: € 4,50 excl. porto.
Voor abonnementen en bestellingen:
Postbus 13049, 3507 LA Utrecht,
tel: (030) 232 69 09, fax (030) 230 70 99
e-mail: bestel@rkk.nl
Abonnementen worden automatisch verlengd, tenzij schriftelijk wordt opgezegd voor 1 november.

Kijk voor meer diaconale voorbeelden en meer diaconale spiritualiteit ook op www.rkdiaconie.nl

Aan dit nummer van Diakonie & Parochie werkten mee: Jean-Marie Bosch van Drakestein, Ruud van Doorn, Jan Maasen, Paul Mudde, Esther van der Panne (eindredactie), Els van Schie, Joke van Tol. Productie: Actioma, Den Bosch. Print: You See Communications, Cuijk.
Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen uit dit tijdschrift wordt op prijs gesteld, mits de bron wordt vermeld. Uitgezonderd zijn foto's, gedichten en cartoons.
ISSN 0922-9647 www.actioma.nl

INLEIDING

KERKEN, DIACONIE EN WMO

Jan Maasen

Overheid en politiek zijn bezig met een grondige herziening van het stelsel van sociale voorzieningen. In de afgelopen jaren zijn veel nieuwe wetten ingevoerd. Denk maar aan de Wet Werk en Bijstand (2004), de nieuwe Zorgverzekering (2006), de fiscalisering van allerlei vormen van inkomensondersteuning zoals de zorgtoeslag en de huurtoeslag, en de Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen – de opvolger van de WAO (2006). Aan dit rijtje kan nu ook de Wet Maatschappelijke Ondersteuning worden toegevoegd.

Gevolgen

De invoering van de WMO heeft verstrekkende gevolgen. Ze is meer dan de vervanging van de ene wettelijke regeling door de andere. Op verschillende niveaus wil ze een andere trend bewerkstelligen. Daarin toont ze zich een zusje van de Wet Werk en Bijstand. Om er een paar te noemen:

- Het is beter te voorkomen dan te genezen. Met enige tijdige ondersteuning kunnen mensen langer in hun eigen omgeving blijven functioneren en hoeven ze pas later een beroep te doen op dure zorgvoorzieningen.
- Meer uitgaan van de vraag van de cliënt en de bestaande schotten tussen welzijn, zorg en wonen slechten. Het ene lokale WMO-loket waar de cliënt met allerlei vragen terecht kan, is daarvan een voorbeeld.
- Bevorderen van de onderlinge hulp en zorg door ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligerswerk. Versterking van de maatschappelijke verbanden waarin mensen leven, opdat ze minder snel een beroep gaan doen op professionele zorg, die wordt betaald door de overheid.
- Bezuinigen op de uitgaven voor sociale zekerheid. De invoering van de WWB en de huurtoeslag ging indertijd gepaard met een forse bezuiniging. Dat is formeel nog niet het geval met de WMO, aldus de rijksoverheid. Hiermee beoogt ze vooral te bezuinigen in de toekomst. Maar gemeenten klagen nu al dat ze tekortkomen op met name de huishoudelijke hulp. De budgetten

die zij van het rijk ontvangen, houden geen rekening met de gestegen zorgvraag in de afgelopen jaren.

- Decentralisering van het beleid. Het rijk legt de uitvoering en verantwoordelijkheid voor zorg en welzijn dichter bij de burgers in handen van de gemeenten. De WMO is een kaderwet. Zij schrijft niet inhoudelijk voor wat er allemaal geregeld moet worden, maar biedt een aantal regelingen en procedures om met inschakeling van betrokkenen (zorg en welzijnsorganisaties, cliënten- en belangengroepen, de brede bevolking) een beleid te ontwikkelen dat toegesneden is op de plaatselijke situatie. De uitwerking kan daardoor per gemeente verschillen. Dat biedt de mogelijkheid voor maatwerk, maar ook voor willekeur.
- Versterking van het duale karakter in de gemeentepolitiek. Burgemeester en Wethouders voeren de wet uit en leggen inhoudelijk verantwoording af aan burgers en gemeenteraad, niet aan het rijk. De gemeenteraad stelt de beleidskaders vast en controleert achteraf de uitvoering. Burgers worden meer betrokken bij de voorbereiding en beoordeling van het beleid.

Deze trends en intenties zijn op zich niet nieuw, maar de huidige nadruk en hun onderlinge samenhang wel. De beoordeling van de gevolgen daarvan loopt uiteen. Zo leest de een WMO als "Warm Maatschappelijk Ondernemen" (SCP-directeur Schnabel op een congres in Ahoy), en een ander als "Wet Massa Ontslag" (spandoek tijdens betoging van werkers in de thuiszorg).

Parochies en de WMO

Wat hebben parochies nu met de WMO te maken? Die vraag kan op verschillende manieren worden beantwoord.

1 Geen formele relatie

Een eerste, spontane reactie is: vrij weinig. De parochie organiseert religieuze activiteiten voor haar eigen leden en is geen professionele zorgaanbieder. Misschien dat zij zijdelings betrokken is bij een kerkelijk sociaal initiatief als een inloophuis, dat subsidie ontvangt van de gemeente, maar haar eigen activiteiten bekostigt zij zelf. Als de parochie al activiteiten op het gebied van zorg en welzijn organiseert, doet zij dat vooral met de inzet van vrijwilligers. De WMO speelt zich af in een andere wereld, die het functioneren van de parochie als organisatie niet of nauwelijks raakt.

2 Kennis nemen

Een tweede benadering is, dat de parochie er goed aan doet kennis te nemen van deze ontwikkelingen in haar omgeving. Diaconie

is immers een kerntaak van de parochie: het helpen van mensen in nood via concrete daden van naastenliefde, het werken aan rechtvaardige structuren en het bevorderen van de spontane inzet van individuele parochianen. De parochie zal hier aan werken, of er nu een WMO is of niet. Maar als een werkgroep diaconie concrete hulpverlenende activiteiten organiseert, is de kans groot, dat deze zich inhoudelijk afspelen op een van de prestatievelden van de WMO. Parochies bevorderen de leefbaarheid van de buurt, vangen dak- en thuislozen en psychiatrische patiënten op, organiseren vakanties voor mensen met een beperking, doen klussen thuis, rijden mensen naar kerk en andere bestemmingen. En naarmate zij daarin meer samenwerken met maatschappelijke partners (netwerken!) neemt de kans toe, dat deze wel geregeerd worden door het regiem van de WMO. Een tweede overweging is het diaconale principe "helpen waar geen helper is". Het is een goed gebruik van PCI-en en andere diaconale groepen om vooral in te springen waar geen voorzieningen voorhanden zijn. Je moet de bestaande voorzieningen en regelingen dus kennen (met name die op het prestatieveld zes).

3 Parochie als ledenorganisatie

Een derde benadering kijkt niet zozeer naar de parochie als organisatie, maar als gemeenschap of groepering. De parochie heeft een groot aantal leden, met wie de organisatie (pastores, vrijwilligers) contact heeft. Deze leden hebben als burgers alle kans te maken te krijgen met de WMO. Naar schatting raakt de WMO 20 % van de totale bevolking en 40 % van alle ouderen. Als de parochie nabij wil zijn bij de vreugden en noden van haar leden, dan moet zij zich op zijn minst op de hoogte stellen van deze veranderingen in de leefwereld van haar gelovigen. Rekent de parochie de zorg om de continuering van de huishoudelijke hulp onder ouderen en mensen met een beperking ook tot haar zorg? Laat zij de voorlichting over de WMO geheel over aan de overheid of benut zij haar interne contacten en kanalen om mensen te bereiken die de overheid niet bereikt?

4 Civil society

Een vierde benadering legt de nadruk op de civil society. Dat begrip speelt een centrale rol in de WMO. De parochie kan gezien worden als een van de sociale verbanden in het maatschappelijk middenveld. De WMO wil de rol van die verbanden versterken. Dat roept vrees en verlegenheid op bij parochies. Zij noemen zichzelf graag gemeenschap, maar weten tegelijk dat zij dat ideaal

van onderlinge zorg en omzien naar elkaar in de praktijk moeilijk kunnen waarmaken. Zou de overheid hen nu daartoe kunnen verplichten?

Burgerparticipatie

Dat kerken deel zijn van de civil society blijkt ook uit de rol die zij krijgen toebedeeld in het kader van de burgerparticipatie. Kerken kunnen onder de WMO beschouwd worden als "representatieve belangenorganisaties" van de kant van zorgvragers. Zij zijn grote lidorganisaties, die kunnen weten wat er onder hun leden leeft (vgl. 3) en door hun diaconale activiteiten contact hebben met mensen in nood, zowel intern als extern (vgl. 2). Op die noemer nodigen gemeenten hen uit of kunnen zij zichzelf aanbieden voor deelname aan WMO-raden en andere initiatieven. Parochies zijn onwennig om deze publieke rol te spelen, burgerlijke gemeenten overigens evenzeer om kerken deze rol te geven.

Jaargang 2007

In deze jaargang van Diakonie & Parochie willen we aandacht besteden aan de relatie tussen de WMO en parochiële diaconie. Er liggen inhoudelijke raakvlakken tussen de WMO en diaconie (tweede benadering). In deze aflevering verkennen we die voor het prestatieveld "sociale samenhang en leefbaarheid". Komende afleveringen zullen ingaan op ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers (prestatieveld 4), materiële voorzieningen (prestatieveld 6) en openbare geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg (8 en 9). Maar ook de andere benaderingen komen aan bod. Voorbeelden van voorlichting naar de eigen achterban en burgerparticipatie zullen in alle afleveringen voor het voetlicht worden gebracht.

Jan Maasen is medewerker diaconie bij het bisdom Rotterdam.
E-mail: J.Maasen@bisdomrotterdam.nl

Foto Martin Kemperman

DE WMO IN VOGELVLUCHT

Jan Maasen

Op 1 januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) in werking getreden. In deze wet zijn enige oude wetten samengebracht: de Welzijnswet, de Wet Voorzieningen Gehandicapten en onderdelen van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, met name de huishoudelijke verzorging.

Meedoen en zelfredzaamheid

Het doel van de WMO is: meedoen. De WMO is een participatiewet, geen zorgwet. Mensen moeten zo lang mogelijk zelfstandig kunnen functioneren en actief kunnen deelnemen aan de samenleving.

De WMO doet daarbij een groot beroep op de individuele verantwoordelijkheid. Mensen worden allereerst verantwoordelijk gehouden voor de invulling van hun eigen leven. Ervaren zij daarin beperkingen, dan moeten ze daarvoor een oplossing zoeken in hun eigen sociale verbanden (gezin, familie, buurt, verenigingen, kerk e.d.). De overheid stimuleert dit en regelt pas voorzieningen als mensen hun problemen niet zelf of samen kunnen oplossen.

De uitvoering van de wet ligt bij de gemeente.

Prestatievelden WMO

De gemeente moet zorgen voor:

1. bevorderen sociale samenhang en leefbaarheid
2. voorzieningen gericht op het voorkomen van problemen bij jongeren.
3. geven van advies, informatie en cliëntondersteuning (lokale loketten)
4. ondersteunen van mantelzorgers (inclusief respijtzorg) en vrijwilligers
5. vergroten van zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie van ouderen en gehandicapten
6. individuele voorzieningen: rolstoelen, woonvoorzieningen,vervoersvoorzieningen, huishoudelijke verzorging, diensten bij wonen met zorg
7. maatschappelijke opvang (dak- en thuislozen), vrouwenopvang en meldpunten huiselijk geweld.
8. bevorderen openbare geestelijke gezondheidszorg
9. bevorderen van verslavingsbeleid

Sinds 1 januari 2007 regelt deze wet een breed terrein van zorg, welzijn en wonen.

Compensatiebeginsel

Ter compensatie van beperkingen in zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie treft de gemeente voorzieningen die mensen in staat stellen:
• een huishouden te voeren
• zich te verplaatsen in en om de woning
• zich lokaal te verplaatsen per vervoermiddel
• anderen te ontmoeten en sociale verbanden aan te gaan
De WMO schrijft gemeenten wel voor, dát zij voorzieningen moeten treffen voor mensen met beperkingen, maar niet wélke. Daarin kunnen dus verschillen ontstaan.

Voorzieningen en eigen bijdrage

De gemeente biedt de keuze tussen het ontvangen van een voorziening in natura of een hiermee vergelijkbaar persoonsgebonden budget, tenzij hiertegen overwegende bezwaren bestaan.
De gemeente kan een eigen bijdrage vragen, afhankelijk van de hoogte van het inkomen. Er is een anti-cumulatiebeding voor WMO en AWBZ. Het rijk stelt het maximum vast. De gemeente mag een lagere bijdrage opleggen.

Beleidsplan en burgerparticipatie

Elke vier jaar moet de gemeente een nota 'maatschappelijke ondersteuning' (WMO-beleidsplan) vaststellen. Voor 1 januari 2008 moet elke gemeente die hebben.
De gemeente moet haar inwoners betrekken bij het opstellen, uitvoeren en verantwoorden van haar beleid. Ze moet met name advies vragen aan “de gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning”. Het is aan de gemeente om te beslissen welke vormen van burgerparticipatie op het lokale niveau het meest passend zijn. Dat kan een WMO-raad of -platform zijn, maar ook andere vormen zijn mogelijk. De WMO kent geen expliciete bepaling dat lokale kerkgemeenschappen betrokken moeten worden. In veel gevallen zullen lokale kerken wel behoren tot de ‘representatieve belangenorganisaties’.
Gemeenten moeten jaarlijks bepaalde gegevens openbaar maken, zodat inwoners en cliëntenorganisaties die kunnen vergelijken met andere gemeenten. Deze gegevens betreffen zowel de geleverde prestaties als de mate van tevredenheid.

VOORBEELDEN

Prestatieveld 1 in de WMO is 'Sociale samenhang en leefbaarheid van wijken, dorpen, buurten'. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om: club- en buurthuizen, inloopcentra, wijkactiviteiten, sport, hangplekken, bankjes, hondenuitlaatplekken, speelplekken,sociaal cultureel werk, culturele activiteiten, netwerken voor contacten met mensen in een kwetsbare positie, bevorderen van contacten, verenigingsleven, welzijnswerk ouderen, contact met migrantengroepen.

AANDACHT VOOR PROBLEMEN IN DE DORPEN: KLEINE CRIMINALITEIT EN AANLEG HOGE SNELHEIDSLIJN

Els van Schie

Al enkele jaren functioneert in de gezamenlijke parochies van Oud-Ade en Rijpwetering, die deel uitmaken van Federatie De Doortocht, een Werkgroep Diaconie. Naast andere activiteiten maakt deze werkgroep zich ook sterk voor behoud en bevordering van de leefbaarheid in beide dorpen. Zo werd in het verleden een avond belegd over het verschijnsel kleine criminaliteit. Een voor deze dorpen opkomend probleem, dat niet door iedereen wordt onderkend en ook vaak wordt doodgezwegen als jongeren uit de eigen omgeving in het geding zijn. Naast algemene uitnodigingen in de plaatselijke krantjes en kerkbladen werden ook gerichte uitnodigingen gestuurd aan ouders van gezinnen met opgroeiende kinderen. Bij de voorbereidingen werden de wijkagent en een vertegenwoordigster van de ouderraad van de basisschool betrokken, die actief meewerkten. Ook de toenmalig medewerker diaconie van dekenaat Het Groene Hart werd hierbij betrokken.
De wijkagent hield een boeiend verhaal over zijn contacten met jongeren en jeugdverenigingen en het belang van aangifte en openheid en er was volop gelegenheid tot het stellen van vragen. Door de ± 25 deelnemers werd de avond zeer gewaardeerd.

Momenteel werkt de werkgroep diaconie aan het organiseren van een verwerkingsbijeenkomst inzake de gevolgen van de aanleg van de Hoge Snelheidslijn (HSL), die dwars door een groot deel van het Federatiegebied loopt. Veel mensen uit het gebied ondervinden daar nog dagelijks de gevolgen van. Zo moesten mensen verhuizen, zijn bedrijven verplaatst, is veel mooie natuur verloren

gegaan en hebben nieuwe wegen een negatief effect op de onderlinge bereikbaarheid van de dorpen. Plan is om een kerkelijke viering te organiseren en aansluitend onder het genot van koffie ervaringen uit te wisselen. De inhoud van de kerkelijke bijeenkomst wordt in nauwe samenspraak met de pastor van beide parochies, (ook lid van de werkgroep) georganiseerd. Verder werkt een voortrekster van eerdere bewonersacties aan de voorbereiding mee, wordt geprobeerd uit de kring van gedupeerden medewerking te krijgen in de zin van het vertellen van hun ervaringen en wordt nagedacht over foto's en informatiemateriaal ter opluistering van het koffieuurtje. Al op dit moment worden af en toe artikeltjes gepubliceerd in de kerk- en huis aan huisbladen in reactie op informatie vanuit de HSL. Bedoeling is om de bijeenkomst te houden rond de tijd dat het spoor wordt opgeleverd. Door steeds nieuwe vertragingen is dat moment nog lastig in te schatten, maar zodra het complete draaiboek klaar is vraagt de uitwerking niet veel tijd meer. De bijeenkomst richt zich op alle gedupeerden, los van hun kerkelijke achtergrond. Met deze bijeenkomst hoopt de werkgroep te bereiken dat gedupeerden zich gesteund voelen door het meeleven van anderen en dat degenen, die nog dagelijks gefrustreerd zijn over de gang van zaken, ruimte vinden om de ervaringen positief te verwerken.

Els van Schie is lid van de Werkgroep Diaconie van Federatie De Doortocht, tel. 071-5018448.

Foto Martin Kemperman

Parochieblad voor het hele dorp

In Blauwhuis verschijnt elke veertien dagen het 'Vitusklokje', het blad van de St. Vitusparochie. Het bijzondere van dit parochieblad is dat het huis aan huis bezorgd wordt in het dorp (samen met 'gewone' huis-aan-huisbladen) en dat er niet alleen nieuws vanuit de parochie in staat, maar ook van verenigingen uit het dorp. Zo staan de vieringen, de overweging van de pastoor en nieuws over de komende sponsorloop die de parochie organiseert naast aankondigingen van de carnavalsploeg en sportverenigingen. Iedereen kan nieuws aanleveren, de drie vrijwilligers die het blad maken, kijken wat erin kan en komt. Het is niet de bedoeling dat het een reclameblad wordt. Monique Witteveen, secretaris van het parochiebestuur, herinnert zich dat het Vitusklokje al jaren zo functioneert. Er bestaat ook een uitgebreide Nieuwsbrief over alle activiteiten en ontwikkelingen in het dorp, maar die verschijnt maar drie keer per jaar.

VAN INTERRELIGIEUS BERAAD TOT KUNSTFESTIVAL

De Agnesparochie in Den Haag is op verschillende manieren betrokken bij de leefbaarheid in de wijk. Zo is de parochie vertegenwoordigd in diverse wijkplatforms en doet ze mee aan activiteiten die in de wijk georganiseerd worden, onder andere door het kerkgebouw ter beschikking te stellen als ruimte voor activiteiten. Zo werden tentoonstellingen van kunst uit de wijk in de kerk gehouden. Een activiteit vanuit de parochie zelf is de jaarlijkse lampionoptocht voor Kerstmis.

Jean-Marie Bosch van Drakestein

De Agnesparochie participeert in (en biedt vergaderruimte aan) het Intercultureel Platform Segbroek (IPS), dat zelforganisaties met diverse culturele achtergrond samenbrengt.
De doelen zijn uitwisseling van informatie en versterking van een coherente en consistente bijdrage aan een stabiele en menswaardige samenleving in het stadsdeel Segbroek. Hiertoe organiseert het IPS o.a. de Kleurrijke Cultuur Ontmoeting.
In november 2006 werd deze demonstratie van kunnen en activiteit in een 'jasje' van muziek, zang, dans en gezamenlijk eten & drinken, in de Agneskerk gehouden.
De parochie doet ook mee in het Interreligieus Beraad Segbroek (IBS) waarbij juist de contacten tussen vertegenwoordigers van de religies in het stadsdeel centraal staan, ook weer met de bedoeling de leefbaarheid te verbeteren, maar nu vanuit de spirituele achtergrond en samenwerking op dit vlak.

Tevens participeert de parochie in diverse activiteiten in de wijk, bijvoorbeeld op 14 juli 2007 het wijkfestival 'Sprookjes van 1001 nacht' met als thema 'uit jezelf'.
Dit festival heeft als doelstelling 'verbetering van de leefbaarheid door bewoners van de wijk (in al hun diversiteit) bijeen te brengen en het besef of bewustzijn te prikkelen dat samenleving samen leven betekend en dat dit veel mogelijkheden biedt, ook voor individuele personen'.

Een ander voorbeeld is het kunstfestival 'Van Koning tot regentes' in september en 'RevARTour 2007', waarbij dit jaar het muzikaal en zangtalent uit de wijk centraal staan. Tijdens de RevARTour 2005 & 2006 werd in de Agneskerk een kunsttentoonstelling georganiseerd.
Vertegenwoordigers van de parochie nemen ook deel aan de discussies rond de ontwikkeling van het gemeentelijk beleid op het

vlak van burgerschap en de WMO, waarbij herhaaldelijk opmerkingen en suggesties worden overgenomen en in de uiteindellijke beleidsrapporten worden gepubliceerd - en hopelijk ook zo worden uitgevoerd.

Jean-Marie Bosch van Drakestein is vice-voorzitter van het parochiebestuur van de Agnesparochie. E-mail: creapro@worldonline.nl

Lampionoptocht

Sedert enkele jaren organiseert de Agnesparochie in Den Haag in de dagen voor Kerstmis een lampionoptocht in de wijk. Uit een verslag in het parochieblad:
'Samen gaan wij op weg' was het thema van de lampionoptocht van de Kersttijd in december 2006. Om 17.30 werd verzameld op het Regentesseplein onder de houten Kerststal. Er werd gluhwein en chocolademelk uitgedeeld. Het begin van het kerstverhaal werd verteld: het bezoek van de engel en de reis naar Betlehem.

Vele lampionlichtjes verlichtten het plein. Vaders, moeders, kinderen vormden een grote groep die als een lange slinger langs de huizen dwaalde. Ook dit jaar was de groep weer groter en bonter. Op weg naar de stal.

Bij het binnenlopen van de Beeklaan gingen de klokken luiden en in de verduisterde Agneskerk verspreidde de groep zich en klonken even later kerstliederen.

De pastoor heette iedereen van harte welkom en vroeg de kinderen voor wie of wat zij een gebed zouden willen uitspreken. Het is toch de bedoeling dat de kersttijd licht in de duidernis brengt. Het kerstverhaal werd verder verteld. De engel bezocht de herders en de vrees slaat om in verwondering. De Verlosser is geboren. Ook de koningen zijn inmiddels onderweg naar de stal en volgen de ster. Een stem hebben we allemaal en al gauw was deze Kerstavond in onze Agneskerk een feestelijke spirituele en muzikale belevenis. Jong en oud zong mee.

Paul Mudde

INLOOPHUIZEN EN WMO

Diaconale en pastorale projecten die direct met de Wmo te maken hebben, denk bijv. aan inloophuizen en voedselbanken, zouden een beroep kunnen doen op de gelden die de gemeente via de Wmo ter beschikking heeft.
Een voorbeeld hiervan is Stichting Het Kruispunt Nijmegen, die in een notitie aangeeft hoe het beleid van deze stichting en de activiteiten raakvlakken heeft en/of past in de prestatievelden van de Wmo.
Zo wordt gesteld: "Geestelijke zorg zoals het straatpastoraat Nijmegen dat heeft ontwikkeld vormt een te onderscheiden vorm van het zorggebied naast lichamelijke zorg, psychische zorg, en sociale zorg ook op het terrein van de Wmo.
De doelgroep van 'mensen die op een leven op straat zijn aangewezen' valt onder de ´sociaal kwetsbare´medeburgers genoemd in de Wmo.
Het straatpastoraat levert een bijdrage aan de Nijmeegse gemeenschap, die valt onder het prestatieveld1;'het bevorderen van de sociale samenhang en leefbaarheid'."
Dit geldt voor veel meer projecten. Zo werken vele projecten met vrijwillig(st)ers die onmisbaar zijn voor het werk. Ook 'ondersteuning vrijwilligerswerk' vormt zo een raakvlak met de Wmo.

Het is vervolgens zaak de raakvlakken per prestatieveld duidelijk te omschrijven.
Neem prestatieveld 1, het bevorderen van sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten.
Inloophuizen en opvangprojecten dragen bij aan ontmoeting tussen verschillende groepen burgers (mensen die op straat terecht zijn gekomen en mensen met een huis, of mensen met en zonder psychiatrische problemen, mensen met weinig en mensen met meer sociale contacten).
Deze ontmoeting zorgt ervoor dat mensen die gauw uit beeld verdwijnen (of alleen als overlastveroorzakers gezien worden) in beeld blijven.
Ook het signaleren van problemen tussen groepen in een buurt en werken aan oplossingen hiervoor hoort erbij.
Activiteiten die hierbij horen, zijn bijvoorbeeld voorlichtingsbijeenkomsten, een tentoonstelling met kunstzinnige uitingen over

zingeving van straatmensen, het mee organiseren van 'publieksacties' die gericht zijn op het bijstellen van beeldvorming over mensen die op straat leven (in Nijmegen bijv. 'straatgolf' en 'straatvoetbal').

Stichting Het Kruispunt Nijmegen, Postbus 147, 6500AC Nijmegen, www.kruispuntnijmegen.nl
Inloopcentraberaad. Contactpersoon: Wim van Til, Stationsstraat 112, 3881 AG Putten, tel. 0341.353.317, e-mail: wim.vantil@hetnet.nl.
Zie ook www.netwerkurbanmission.nl

STILTETUIN

Joke van Tol

Achter de R.K. kerk aan het Noordeinde te Zevenhoven is de afgelopen jaren hard gewerkt aan een Stiltetuin. Veel mensen bezochten al de Mariagrot achter de kerk.
Toen duidelijk werd dat de pastorie in de toekomst niet meer bewoond zou worden, wist de toenmalige pastor Leo Peters het kerkbestuur ervan te overtuigen dat het goed zou zijn het bos achter de kerk en de pastorietuin toegankelijk te maken voor iedereen.
De Werkgroep Stiltetuin maakte plannen, benaderde sponsors en wist subsidie binnen te halen van de Europese Commissie (Leader+) en de Stichting Katholieke Noden (Skan).
Een brug, een rolstoeltoegankelijk pad, vlechtschermen, een vlindertuin, zitbanken, een rosarium, een nieuwe vijvermuur en vernieuwing van de boomgaard en de pluktuin zijn intussen gerealiseerd. Er is meer licht gecreëerd in het bos en overal zijn bollen geplant.
Na de sloop van de oude pastorie is nu een nieuw parochiecentrum in aanbouw, met oranjerie. Als de nieuwbouw klaar is kan de tuin worden afgemaakt.
Niet dat het werk in de tuin ooit af is. De natuur is soms verrassend en vraagt geregeld om aanpassingen.
Het doel van de Stiltetuin is iedereen, kerkelijk of niet, een plek te bieden waar men zich kan verwonderen over de natuur, in stilte kan genieten van de oude bomen en de doorkijkjes naar de polder, van de planten en de dieren in het bos.
De werkgroep wil ook bordjes plaatsen met namen van planten en informatie over gebruik en betekenis in kerkelijk opzicht, alsmede bordjes met spirituele teksten ter overweging.

De stiltetuin in Zevenhoven

Nog steeds komen er mensen naar de grot om te bidden of te zingen, maar ze kunnen nu daarna ook wandelen door de Stiltetuin, op een bankje in de zon of in de schaduw mediteren of genieten van een uniek stukje natuur van 12.000 m^2.

Joke van Tol is voorzitter van de werkgroep Stiltetuin Zevenhoven.
E-mail: Jokevt@wanadoo.nl

Kerktuinen op de drempel naar de wijk

Verschillende parochies en gemeentes hebben de ruimte rond hun kerkgebouw zo ingericht dat die een bijdrage levert aan de leefbaarheid van de buurt. Tuinen kunnen stilte bieden en een groene oase zijn, maar ook een gedachtenisplek voor overledenen, een speelplek voor kinderen, een mogelijkheid voor bezinning, een plek waar je samen thee drinkt op een bankje, en: een oefenplek in het omgaan met elkaar voor degenen die samen de tuin aanleggen en onderhouden. Een tuin dient naast de mensen ook de natuur: dieren vinden er ook een rustplek.
In de kerktuin van de parochie Johannes de Doper in Hoofddorp zijn kinderspeelplaatsen, staat een tafeltennistafel en is een jeu de boulesbaan aangelegd. In Den Haag heeft de diaconie een helende tuin aangelegd: een groentetuin die door vrijwilligers onderhouden wordt en door mensen met psychische klachten. In het boekje 'Kerktuinen op de drempel naar de wijk' van Tini Brugge vindt u inspirerende voorbeelden en ideeën, literatuur en praktische en organisatorische tips. Dit boekje kost € 7,50 plus porto en is te bestellen bij de Projectgroep Kerk en Milieu van de Raad van Kerken in Nederland,
e-mail: info@kerkenmilieu.nl, tel. 030 - 2361 522. Veel informatie en een stappenplan vindt u ook op www.kerktuinen.nl. U kunt hier on line brochures bestellen.

Kerkspeelplein

Het project Kerkspeelplein wil stimuleren dat kerken en moskeeën de ruimte rondom hun gebouw omtoveren tot veilige speelplaatsen voor kinderen.
Het project Kerkspeelplein is een initiatief van de Protestantse Kerk in Nederland en overgenomen door Jantje Beton. Door middel van advies en een financiële bijdrage helpt Jantje Beton bij de realisatie van nieuwe speelruimte voor kinderen.

Op de website www.jantjebeton.nl vindt u ondermeer het stappenplan 'Kerkspeelplein bij onze kerk of moskee'. Ter inspiratie van spelen in de buurt heeft Jantje Beton ook het SpeelruimteActiepakket ontwikkeld.
Wilt u meer weten over het project, of ondersteuning bij de verwezenlijking van uw plein? Neem dan contact op met: Joost Vonk, tel: (030) 242 72 64 , E-mail: j.vonk@jantjebeton.nl

Foto: Martin Kemperman

STAPPENPLAN PAROCHIËLE DIACONIE EN WMO

Jan Maasen

Vooraf

Op 1 januari 2007 is de WMO ingevoerd. Voor het eind van dit jaar moet elke gemeente een beleidsplan WMO hebben opgesteld, waarin zij haar visie op de maatschappelijke ondersteuning geeft en per prestatieveld aangeeft welke doelen zij in vier jaar wil bereiken. De gemeente is verplicht om burgers en belanghebbenden bij de opstelling van dit plan te betrekken. Hoe zij dat doet en of zij ook de plaatselijke kerken expliciet uitnodigt, zal van gemeente tot gemeente verschillen. Ook parochies lopen uiteen in hun bewustzijn van en hun betrokkenheid bij de WMO. Sommige diaconale werkgroepen zijn zich al tijden bewust van de komst van de WMO en hebben zich hierop terdege ingewerkt. Voor andere is het nog een volstrekt nieuwe materie. Wat ook nog wel eens verschilt, is de mate van interkerkelijke samenwerking. Waar al een overlegstructuur of samenwerking op diaconaal vlak bestaat, kan de WMO gemakkelijk worden ingebracht door een van de partners. Waar die niet bestaat, kan de WMO aanleiding zijn voor meer contact en samenwerking tussen kerken. Dat wordt niet zelden bevorderd door de gemeentelijke overheid, die graag met één gesprekspartner namens de kerken van doen heeft. Ze is soms bereid één of twee zetels in een WMO-raad te bestemmen voor mensen uit de kerken, maar biedt zeker geen ruimte voor alle lokale kerkgemeenschappen afzonderlijk in een permanent orgaan. In een aantal gemeenten heeft dat inmiddels geleid tot de vorming van kerkelijke WMO-platforms, die veel breder zijn samengesteld dan bestaande Raden van Kerken of diaconale platforms. De WMO regent gelijkelijk over protestanten en katholieken, strenge gereformeerden en evangelicalen. Onderstaand stappenplan doet geen recht aan al deze verschillen en vertrekt vanaf een nulpunt.

Stap 1: verkenning

Wat is de WMO? Waarover gaat deze wet? Wat zijn de landelijke regelingen en hoe worden deze plaatselijk uitgewerkt?

- Verzamel algemene informatie over de WMO. Lees dit nummer van Diakonie & Parochie. Oriënteer je verder via de leessuggesties en aangegeven websites.

- Stel je op de hoogte van de plaatselijke uitwerking. Raadpleeg de website van je gemeente. Wees attent op specifieke of algemene uitnodigingen. Bezoek ter oriëntatie openbare bijeenkomsten.
- Verzamel belangrijke documenten – zowel algemeen als plaatselijk – in een informatiemap die jouw werkgroep of PCI als naslagwerk kan blijven gebruiken.
- Vraag een lid van je werkgroep om zich te verdiepen in deze problematiek en laat hem een presentatie houden. Of nodig iemand van buiten uit voor een inleiding (een beleidsambtenaar van de gemeente of medewerker van het WMO-loket, een medewerker van een zorginstelling, een vertegenwoordiger van een belangenorganisatie, het steunpunt mantelzorg of vrijwilligerswerk).

Stap 2: zoek aanknopingspunten

- Bespreek met elkaar welke aanknopingspunten je ziet voor je werkgroep en/of de parochie. Welke bestaande activiteiten hebben raakvlakken met de WMO? Tot welke nieuwe activiteiten zou de WMO aanleiding kunnen geven? Gebruik daarbij het overzicht van mogelijke rollen in de kadertekst.
- Laat je bij elk initiatief of plan leiden door je visie op diaconie. Denk b.v. aan diaconale uitgangspunten als ‘opkomen voor de meest kwetsbaren’, ‘helpen waar geen helper is’ en ‘mensen tot hun recht laten komen’.

Stap 3: zoek samenwerking

De WMO leent zich bij uitstek voor samenwerking, zowel met andere kerken als met maatschappelijke organisaties (zorginstellingen, belangengroeperingen, welzijnsorganisaties e.d.).

- Informeer bij bekende contactpersonen of in bestaande interkerkelijke overleggen wat andere kerken op dit gebied doen.
- Beleg een gezamenlijke bijeenkomst om elkaar te informeren en mogelijke vormen van samenwerking te verkennen. Denk eens aan een informatiebijeenkomst voor de gezamenlijke kerken, aan het samen benaderen van de gemeente of aan een regeling van ene vertegenwoordiging in een WMO-raad, - werkgroep o.i.d.
- Formeer een groep of platform om de kerkelijke vertegenwoordiger in de WMO-raad. Nodig daarvoor ook kleinere christelijke kerken uit. Denk ook eens aan de moskeeën of andere levensbeschouwelijke groepen.
- Als de kerken niet formeel vertegenwoordigd zijn in een WMO-orgaan, zorg dan voor een goede communicatie met deze groep. Nodig leden uit voor eigen bijeenkomsten, ga in op uitnodigingen.

Vroeg of laat zal bij het zoeken van samenwerking de behoefte manifest worden aan een overzicht van activiteiten, organisaties en groeperingen op het gebied van zorg, welzijn, wonen en religie (sociale kaart). Jij hebt geen overzicht van het gehele veld: wie moet je benaderen (zorginstellingen, belangengroeperingen, kerken)? En andersom: zij hebben geen inzicht in wat de parochie, c.q. de kerken doen op WMO-gerelateerde gebieden. En een werkgroep diaconie moet soms bekennen dat zij dat inzicht ook niet heeft. Het maken van een kerkelijke sociale of diaconale kaart kan dat inzicht verschaffen.

Stap 4: maak keuzes

De WMO biedt heel veel mogelijkheden. Een parochie doet er goed aan de oriëntatie breed te houden, maar zich op een gegeven moment wel te beperken. Stel prioriteiten. Het is beter één ding goed te doen dan te verzanden in overleggen en goede bedoelingen.

Rollen van de parochie m.b.t. de WMO

a. Mensen in nood helpen. Parochies zijn op verschillende prestatievelden al actief met concrete projecten.

b. Voorlichting naar parochianen en vrijwilligers. Tot de parochianen behoren zowel gebruikers van WMO-voorzieningen als mensen die direct met hen in contact komen (b.v. pastores, leden pastoraatsgroepen, bezoekgroepen, wijkcontactpersonen). Informeer hen over de inhoud en mogelijkheden van de WMO via artikelen in het parochieblad, bijeenkomsten, e.d.

c. Opzetten van een voorloket. Mensen zien soms op tegen het doen van een aanvraag. Vrijwilligers kunnen hen behulpzaam zijn door hen hierbij te ondersteunen en als maatje mee te gaan naar het WMO-loket. De drie MA-instellingen van de stad Rotterdam hebben een speciale telefoonlijn geopend, waar vrijwilligers terecht kunnen met vragen over de WMO, klachten en knelpunten. Tel. 0800 – 966 46 36 of 0800 – wmoinfo. (werkdagen van 12.00 tot 14.00 uur).
Email: wmoinfofoon@gmail.com

d. Financiële hulpverlening. Bij sommige voorzieningen van de WMO kan de gemeente een eigen bijdrage vragen, afhankelijk van het inkomen. Als de eigen bijdrage een belemmering is, kan de PCI of een plaatselijk hulpfonds inspringen. Maar onderzoek eerst de voorliggende voorzieningen, b.v. een beroep op bijzondere bijstand.

e. Bijdragen aan nieuwe initiatieven op een of meerdere prestatievelden, alleen of in samenwerking met anderen. Parochies kunnen hieraan meewerken door te bemiddelen bij het werven van vrijwilligers in eigen kring, bestuursleden en geld of door ruimten ter beschikking te stellen.

f. Signaleren van problemen en misstanden. Een werkgroep diaconie kan als meldpunt fungeren voor de parochiële vrijwilligers en deze problemen aankaarten bij de gemeente en/of de zorgaanbieders.

g. Meedenken met de overheid. Meedoen in vormen van burgerparticipatie. Staar je niet blind op permanente vormen als een WMO-raad, - platform of – adviesgroep, maar neem ook deel aan incidentele bijeenkomsten, panels, WMO-café's, enquêtes, hoorzittingen en rondetafelgesprekken.

INTERVIEW
AANDACHT VOOR KWALITEIT

'Hier in Ridderkerk zitten we als Interkerkelijk Diaconaal Beraad toch wel 1 à 2 keer per jaar met de wethouder sociale zaken om de tafel', zegt Ruud van Doorn, secretaris van dit beraad. Zestien kerken (van de achttien die Ridderkerk telt) nemen op dit moment deel aan dit IDB. Ruud doet dat vanuit de parochie.
'Het IDB bestaat al zo'n 25 jaar. Het is ooit opgericht toen de werkloosheid hier toesloeg, omdat een aantal scheepswerven sloten. Toen wilden de kerken iets doen, al was het maar aandacht en medeleven tonen. Later zijn ze zich ook met andere vraagstukken gaan bezighouden. Een jaar of drie geleden is vanuit het beraad een voedselbank opgezet. En we volgen de politieke ontwikkelingen, leveren commentaar op beleidsplannen.
De gemeente zelf heeft ons gevraagd om deel te nemen aan het WMO-platform. Zij zien de kerken ook als een groepering die een eigen bijdrage heeft - zoals ook belangengroeperingen van ouderen, gehandicapten, minima in het platform vertegenwoordigd zijn. De voorgeschiedenis van het IDB met de gemeente is van belang: daardoor worden we als gesprekspartner, als platform gezien.'

Kwaliteit
'Wij hebben ons afgevraagd wat de eigen bijdrage van kerken kan zijn, als het om de invoering en de uitvoering van de WMO gaat. We hebben afgesproken om ons te beperken tot de *kwaliteit*. Daarbij gaat het ons om de beleving van de mensen die met de WMO te maken hebben.
In november 2005 hebben we een avond belegd voor het IDB waar alle leden in drietallen gesproken hebben over de kwaliteitseisen bij de invoering van de WMO.
Daar kwamen allerlei signalen en ideeën uit.
We hebben de gemeente een brief gestuurd waarin we aangaven waar voor ons die 'kwaliteit' in zit. Dat heeft niet alleen te maken met wat je als hulpvrager krijgt maar net zo hard met hoe je het krijgt. De persoonlijke aandacht die wel of niet aan je besteed wordt.' (zie kadertekst)

Beleving
'Wij willen als diaconieën niet op de stoel van belangengroeperingen gaan zitten. Ouderen, gehandicapten zitten in het WMO-platform en reageren zelf wel. Als diaconieën reageren wij vanuit on-

ze contacten met en via kerkleden, de signalen die we daaruit oppikken. Je moet ook met concrete voorbeelden komen, die 'raken'. Verder vind ik zelf dat het om de beleving van mensen gaat. Een klacht kan best niet kloppen, maar het gaat erom hoe iemand iets beleefd heeft. Mensen van de gemeente komen dan onmiddellijk met cijfers waaruit blijkt dat iets niet zo is, maar ik zeg dan: verdedig je niet permanent. Zet de ervaring op de agenda. Het gaat er niet om daar cijfers tegenover te zetten. Ik heb dit in de ouderenzorg ook gemerkt. Op het aanbod vanuit de zorginstellingen was niets aan te merken, maar de beleving van mensen was heel anders.'

Signalen

'Zo'n WMO-platform is wel groot en daardoor wat log. Wat ook wat moeizaam is, is de terugkoppeling naar het IDB. Er zitten drie mensen in het WMO-platform, wat daar gebeurt, zou ook in het IDB terug moeten komen. Wat mij verbaast, is dat de gemeente een verdeling heeft gemaakt tussen kwantiteit en kwaliteit: de aandacht gaat voor 70% naar de kwantiteit uit (lees: de financiële middelen), voor 30% naar de kwaliteit. De kwaliteit moet dus inboeten, want 'dat gaat te veel kosten'. Ik begrijp sowieso niet hoe je kwantiteit en kwaliteit zo tegenover elkaar kunt zetten. En kwaliteit hoeft toch niet duur te zijn? Kwaliteit kost soms geen cent!
Waar bij ons als diaconie een zwakke schakel zit, is in het opbouwen van onze eigen ervaringen en die bijhouden. Wat horen wij van hulpvragers? We moeten onze bronnen goed gebruiken - dat is ook het koffiedrinken na de kerk, de ouderenbijeenkomsten. Als de wethouder er is bij het IDB komen er soms te veel algemeenheden op tafel en zijn de signalen die we kunnen afgeven te spaarzaam.'

'Gezien vanuit de vrager houdt 'kwaliteit van zorg' o.i. in dat de vrager persoonlijke aandacht krijgt, menswaardig te woord wordt gestaan, zelfs ondersteund wordt in het formuleren van de vraag De hulp is erop gericht de vrager kans te bieden er zelf uit te komen, zelf zijn of haar leven (opnieuw) in te richten, het initiatief in eigen hand te houden of te nemen, vrije keuze te bieden van wie de hulp te betrekken.' (...)
'In de houding van de hulpverlener zien wij graag uitgedrukt dat 'de klant koning' is, ook als het om financiële ondersteuning gaat. Ondersteuning is ons inziens een recht, en dan past de hulpverlener bescheidenheid.'

Uit: brief van Interkerkelijk Diaconaal Beraad Ridderkerk aan College van Burgemeester en Wethouders, en gemeenteraadsfracties in Ridderkerk

WEBSITES OVER DE WMO

www.info-wmo.nl
De publieksite van het Ministerie van VWS met alle basisvragen over de WMO

www.invoeringwmo.nl
Een gezamenlijke website van het Ministerie van VWS en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten voor iedereen die op professionele wijze betrokken is bij de WMO. De site bevat nieuwsberichten, aankondigingen en praktijkverhalen van de proefgemeentes, een uitgebreide gereedschapskist met handreikingen voor allerlei thema's en uitwerkingen van prestatievelden. Het onderdeel "kennis & praktijk" biedt een groot aantal praktijkvoorbeelden uit gemeenten, geordend naar aantal inwoners.

www.beleidsplanwmo.nl
Ook een gezamenlijke website van het Ministerie van VWS en de VNG, maar dan specifiek gericht op het ontwikkelen van een gemeentelijk beleidsplan WMO. Aan de hand van vijf richtvragen wordt een wegwijzer gegeven voor het maken van het beleidsplan. Bij elk thema en prestatieveld worden ervaringen vermeld van andere gemeenten, vindplaatsen van cijfers en feiten, voorbeelden van beleidsplannen, relevante links en leestips om snel tot de kern te komen van belangrijke rapporten.

www.wetmaatschappelijkeondersteuning.nl
Deze website van Movisie en Vilans (onderdelen van het oude NIZW) richt zich met name op welzijns- en zorgorganisaties. Het bevorderen van de maatschappelijke participatie van burgers staat daarbij centraal. Men geeft ook een wekelijks nieuwsoverzicht WMO Actueel uit, waarop u zich gratis kunt abonneren.

www.cg-raad.nl
De Chronisch zieken en Gehandicapten Raad Nederland is de koepel van organisaties van mensen met een chronische ziekte of handicap. De website biedt veel informatie, waaronder een WMO-dossier.

www.programmavcp.nl
Het Programma Versterking Cliënten Positie is een gezamenlijk initiatief van de CG-Raad en de Federatie van Oudervereniging en. Het geeft regelmatig een kosteloze WMO Nieuwsbrief uit, alsmede Handreikingen om de positie van mensen met een handicap of chronische ziekte in de WMO te versterken. Een van de handreikingen is "Aandachtspunten WMO beleidsplan".

www.zorgbelang-nederland.nl
Koepel van 21 zorgbelangorganisaties. Ze behartigen de belangen van zorgvragers in de regio, geven informatie en zetten zich in voor goede zorg. Via het programma "Lokaal centraal" stimuleert men lokale cliëntenparticipatie. Zie onder "Projecten".

LITERATUUR EN WERKMATERIAAL

Diaconie en WMO
In mei 2007 verschijnt een special van rkkerk.nl 'Diaconie en WMO', over de rol van de parochie, Parochiële Caritas Instelling (PCI) of diaconale werkgroep bij de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Met informatie, voorbeelden, plussen en minnen, literatuur. Samenstelling en redactie: Hub Crijns. Prijs ongeveer 3 euro. U kunt deze special bestellen bij SRKK, tel: (030) 232 69 09, e-mail: bestel@rkk.nl

Informatiemap Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning
Speciaal voor diaconieën heeft Kerkinactie deze informatiemap gemaakt met een samenvatting van de WMO, mogelijkheden voor overleg met de overheid, gevolgen voor diverse groepen en voorbeelden van lokale diaconale activiteiten. De map wordt geregeld geactualiseerd (laatste versie: oktober 2006). Kosten: 3 euro. Tel. 030 – 880 14 56 of email: brochureverkoop@pkn.nl Ook te downloaden van www.kerkinactie.nl

Kerken en moskeeën onder de WMO
Een verkennend onderzoek naar kansen en bedreigingen, dat is uitgevoerd door de DSP-groep in opdracht van het Ministerie van VWS. O.m. te downloaden van www.invoeringwmo.nl. (Zie "Interessante artikelen/documenten" onder "Kennis& Praktijk")

Dat kunnen we met de WMO! Praktijkvoorstellen vanuit cliëntenperspectief
Clipper 3, 2006. Deze brochure doet suggesties om de WMO niet te maken tot een zorgwet, maar door slimme combinaties tussen WWB en WMO op de terreinen van arbeid, zorg en buurt iedereen mogelijkheden te bieden om zich als burger te ontplooien. De brochure is uitverkocht, maar kan worden gedownload van www.stichtingclip.nl (Zie onder: "Wat doen we?" – "Publicaties")

Folder: 'Meedoen in een rechtvaardige en duurzame samenleving'
Voor burgerlijke gemeenten is in oecumenisch verband een folder gemaakt over de rol van kerken in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Deze folder is te downloaden van www.kerkinactie.nl. In deze folder, 'Meedoen in een rechtvaardige en duurzame samenleving', is de mogelijke rol van de kerk kort weergegeven. U kunt de folder bijvoorbeeld gebruiken als een handreiking voor het gesprek met de lokale overheid of een plaatselijke zorginstelling. Wij raden u aan om een aanvullend overzicht te maken van wat u als kerk plaatselijk te bieden hebt in het kader van de WMO. De folder komt ook op de website van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten om burgerlijke gemeenten te informeren over het werk van de kerk op dit gebied. Zij zouden parochies hiernaar kunnen vragen.

Meedoen in een rechtvaardige en duurzame samenleving
over de rol van kerken in de WMO

Kerken spelen een belangrijke rol op het terrein van zorg en welzijn, dragen al eeuwenlang bij aan gemeenschapsvorming en kosten op voor kwetsbare mensen. Zij zijn op lokaal niveau actief in vrijwilligerswerk en projecten die passen in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Kerkelijke vrijwilligers geloven in de liefde van God voor alle mensen en dat is hun drijfveer om zich in te zetten voor de medemens en voor de opbouw van een rechtvaardige en duurzame samenleving. Zij hebben aandacht voor sociale cohesie en zijn betrokken bij mensen die om welke reden dan ook in problemen zijn gerakt en hulp nodig hebben. Zij beschikken over bruikbare locaties, over beschreden financiële middelen en zijn niet uit op winst maar werken 'pro Deo'.

De rol van de kerken bij de WMO

De kerken spelen op een geheel eigen manier een rol in het publieke domein. Die rol is in relatie tot de WMO te schetsen in een aantal mogelijkheden:
- mensen in nood helpen;
- bevorderen van gemeenschapszin en sociale cohesie, ook buiten de eigen kerkgemeenschap;
- problemen signaleren bij de betrokken instanties;
- mensen inspireren en bemoedigen om zich als burger in te zetten voor welzijn en gezondheid;
- deelnemen in besturen op het terrein van zorg en welzijn en zonodig zelf stichten van organisaties en instellingen;
- bijdragen aan het publieke debat over zorg en welzijn.

LIED OM DE GEEST

Kom in ons midden, Geest van God.
Verbrand de haat, verbreek het slot
op ieders eenzaam zorgen.
Open de deuren van ons hart,
ontdooi de angst die ons verwart,
gun ons weer zicht op morgen.
Geef mensen aan elkander weer;
leid ons tot vrede, ommekeer,
zodat wij ongewapend
en vrij van weerwil, valse schijn,
weten van mensen die nog zijn
vergeten en gehavend.

Jan van Opbergen

(uit: Ter inspiratie, op de melodie van psalm 68)